

Nejlepší nápad, co nás napad...

Proč jsme se vydali do Libye, to už jsme si probrali minule. Teď se víc vrhneme na jednotlivá dobrodružství, ať si to s námi taky trochu prožijete.

Libye je nekonečná písečná krajina

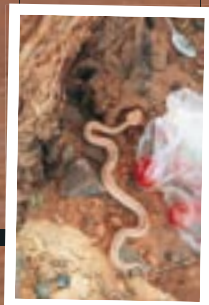
Předem určené trasy berou za své

Druhá etapa: Akakus-Wan-Kaza-Gherma

Akakus je obrovské pískovcové skalní město, v kaňonech se jezdí po vrstvě písku, skalní brány jsou až 80m vysoké, romantika, bomba. Bloudili jsme tam tři dny. Pod převisy na stěnách jsou na spoustě míst prehistorické malby válečníci, tygři, nosorožci, žirafy, sloni, erotické výjevy, vozy. Potkali jsme stopu zmije rohaté i želvy, ale asi největší radost jsme měli z toho, když se k nám jako průvodce dostal Sulejman.

Spíme na trapně romantickém místě v kaňonu pod obrovskou skalní věží. Celou noc fouká vítr, a tak máme ráno spacáky plné písku. Poslední den v Akakusu potkáváme velkou výpravu důchodců z Belgie, rodinu z Austrálie a osamělého Angličana. Všechny samozřejmě s průvodci. Angličan nadává, jak je to hrozně drahý, aby ne, když má s sebou řidiče, tlumočníka a nosiče

Zmije rohatá nám maličko narušila odpočinek. Taký to potvora za trest nepřežila. Sqwer jí utlouk lopatkou

text, foto: Filip Weber

vody, nebo co tam ten třetí černej dělal. Míjíme pár chýší z trávy, přibíhají děti a žebrají. Vycvičen ze svých cest poodjízdim stranou. Sulejman zastaví a dá jim kus chleba a sýr. A sakra, tak to se teda stydím, tady se hraje podle jiných pravidel!

Pouštní bouře

Při odpoledním spánku sleduji počasí a říkám si, že být to v Čechách, tak přijde bouřka. Za pár minut vidím, jak je v dálce v kaňonu podivně šedivo. Uklízíme se Sqwerem rychle všechny věci. Sulejman se jen zkušene přese s rohoží za skálu, utáhne turban a spí dál. Další tři hodiny trávíme vleže za skalou s hlavami omotanými vlastními smrdutými tričky a postupně se na nás usazuje větší a větší vrstva písku. Tak to byla písečná bouře! Večer nás Sulejman vzal za odměnu k prameni, kde jsme se umyli v chladné vodě. Vodu čerpají z hloubky 200m a je to jediný zdroj v celém

Akakusu. Večer nevkusně krásné tábořiště na začátku písečného ergu, který zítra musíme přejet. Vaříme brambory a pomazánku ze sýru a česneku. V Akusu jsme najeli 300km krásnými kaňony pískem a přes duny. V noci koukáme na padající hvězdy.

Wan-Kaza

A opět berou moje pracně připravené trasy za své. Sulejman kouká do mapy: „No přece byste nechtěli jet ze Serdeles po silnici do Uwbari?! Známe zkratku přes Erg Wan-Kaza, hamadu, kolem Ergu Murzuk a vyjedeme ve Wadi Mathendous.“ Tak jo, nejdříve 30km ergem, kde se motáme mezi dunami a pak 90km po úplně rovné písečné pláni. V poledne Sulejman najde krásný strom se stínem. Když chystá salát, tak najednou poplašeně volá „serpent, serpent“ (francouzsky had), vedle něj se plazí zmije rohatá. Chvilí si ji se Sqwerem fotíme a filmujeme, jak se plazí kolem stromu. Pak nám Sulejman přikáže, ať ji zabijeme lopatkou. Bereme si motorkové boty, já jdu ke kameře a Sqwer se vyzbrojí lopatkou. Prvním úderem ji ochromí, pak přistoupí, aby zasadil smrtící ránu, a v tom mu zpod nohou z písku vyletí druhá, ještě větší

U Ubari Sand Sea jsem v hlubokém písku přestal stíhat i auto našeho průvodce

zmije. Pak je to děsný fofr, hadí tanec a mlácení lopatkou, ale nakonec Sqwer vítězí. Sulejman se spokojeně nají, lehne si pod auto a spí. Se Sqwerem máme jasno, tady oka nezahmouříme! Taky že ne, za dvě hodiny se už nudíme, tak Sulejmana budíme. Celé odpoledne se pak tváří jak kuří řiť. Na pekelně kamenité hamadě Sqwer proráží přední duši. Sulejman, jak je na nás naprdnutý, jede dál, musím ho dojet a vrátit zpět. Spíme na kraji Erg Murzuk těsně před Wadi Mathendous, večer pro změnu vařené brambory. Sulejman se už zase usmívá.

Wadi Mathendous

Příjezd i odjezd po naprosto šílené pístě přes nedozírná pole, kde pěstují černé kamení. Samotné vádí nic moc, pár vytesaných obrázků. Cesta do Germa má 180km, většinou přes obrovské pláne štěrku a písku. Dneska mám padací den. Poprvé ve vyjetých kolejích s pískem ve velbloudí trávě, pak na místě při zastavení na kamenech před Wadi Mathendous, to ohýbám řadičku a ošklivě si narážím palec. Potřetí se mi na nedozírné rovné pláni přiletly vyjeté koleje napříč přes cestu, byly plné měkkého hlubokého písku, a já blbec místo abych přidal a přizvednul přední kolo, tak jsem přibrzdil, takže let byl přes řídítka a dopad do měkoučkého písečku. Úplně vyřízení v šíleném vedru dojíždíme odpoledne do Gherma. Do sprchy jsem vlezl, jak jsem byl – v botách, kalhotách a s batůžkem na zádech, jen foťák jsem z něj vyndal. Serdeles-Germa přes Akakus a Erg Murzuk celkem 678km, vzpomněl jsem si na anglické kašpary z filmu, jak v Mongolsku líbali asfalt... V Germa servisujeme motorky, lepí-

me duše, za pomoci Sqwera zkracuji řetěz o jeden článek a vyfoukáváme mřížky chladičů stlačeným vzduchem. Večer v kempu si vynášíme postele ven z rákosových chatiček, uvnitř je 40 °C. K ránu je opět stěhujeme dovnitř, venku je uragán a sebral mi deku.

Třetí etapa: Waw En Namus, Germa-Timsah

Voprz, ale děsně. Přesun po asfaltu skoro 300km na start etapy na zlatý hřeb vyletu – kráter Waw En Namus. Po cestě do nás obou najíždí protjedoucí auto, asi místní dobrý vtip, a pak mě jen o milimetry míjí další cvok s bílým autem, který odbočil z protisměru k pumpě. Nemít ABS, tak jsem se válel pod autem. Jsem našťvanej na všechny černý řidiče a vstupuju do Kukluxklanu. O pár kilometrů dále čekáme na

Sulejman klidně prospal i písečnou bouří

Sulejmana na velké křižovatce, a jak tak sedíme ve stínu, naprosto neznámý černoch nám přinese sklenici, krabici džusu a vychlazenou lahev vody. Tak tu přihlášku zase ruším. Stejně je s podivem, co je tu černých obyvatel, asi z Čadu a Nigeru. Ovšem oběd je nečekaně luxusní – restovaná velbloudí játra – úžasná lahůdka a všude moc milí lidé. Sulejman nás straší historkou, že banditi z Čadu mají satelitní telefony, hlídají cestu na Waw En Namus, a když vidí turisty, zavolají si na ně posily, pak je přepadnou a unesou. V poledne padl další teplotní rekord – 57 °C.

Timsah je pěkná díra. Balené vody nám chtějí prodat jen dva kartony, třetí nám vzali, prodavač šestkrát na kalkulačce přepočítá nákup, vychází mu 10 LD a pořád se mu to nezdá, v pneuservisu si musí Sqwer kolo přezout sám, poněvadž jsou úplně neschopný i s dlouhatánskýma montpákama, barel na vodu nemají, i když v jiných vesnicích na cestě jich měly vyrovnané hromady. No prostě lepší je nakoupit někde dřív a tuhle díru jen projet. Ale přesunovou etapu máme za sebou a zítra směr prstencový kráter s jezerem, 300km tam a zase zpět, většinou hamada, ale místy písečná pole. Prý je v tak opuštěné oblasti, že ho Evropani objevili až podle satelitního snímku. Pro návštěvu je nutné povolení, které se vydává v Timsahu. Ale jak se později ukazuje, tak tam nikdo nebyl, Sulejman se na to vybod a strážným na checkpointu strčil starý seznam ještě z Ghadamese. Stejně neuměl číst ani psát.

Za Timsahem bacha, jsou tu zrádné písky, pláň vypadá tvrdá, ale najednou bez varování se písek propadne do hloubky.

Timsah-Waw En Kebir

Ráno vražda, Sulejman nás zvedá ještě před východem slunce a bez snídaně okamžitě startujeme. Přejíždíme 30km měkkou písečnou pláň. Přes pláň se Sulejman orientuje podle vycházejícího slunce, jedeme co nejrychleji na 4. a 5. rychlost, většinou hodně přes 100km/hod. Při pomalejší jízdě motorka zapadá do měkkého písku. Za písečnou plání nám Sulejman rozdělá oheň a smíme si udělat kafe, ale hned zase jedeme. Cesta je strašně monotónní, chvíli písek, pak zase štěr. Kdybych 30km před Waw En Kebir nepíchl předek, tak si snad z cesty nic nepamatuji. Mimochodem, ta modrá břečka do pneu jsou fakt vyhozené peníze. Waw En Kebir je pohádka v poušti – sprcha a stín. Dojíždíme v poledne v pekelném žáru. ►►

Opět se sprchují i s batohem. Na dveřích je samolepka motosvet.com – Slovinci. Waw En Kebir je poslední oáza směrem na Čad, kousek vedle je vojenské letiště, kasárna a prů i tanky, ale nic z toho jsme neviděli. Oběd i odpolední spánek v klimatizované místnosti je úžasný, zato cena je naprosto šílená – 75 LD. Po chvíli smlouvání platíme 60 LD, což je stejně to nejdražší, co jsme v Libyi zaplatili. Místo přezdíváme na Waw En Debil. Nocleh odhadujeme někde kolem bodu L6-10, ale znova prorazím přední kolo, tak spíme tam, kde jsem zastavil. Večer máme velkolepírnu duši. Ohýnek, hvězdy, romantika.

Waw En Namus

Waw En Namus kráter je bomba. Popsat se nedá, musí se vidět. Sjíždíme se Sqwerem po černé lávové stusce na dno k jezeru, odkud se zvedá střední sopouch s dalším kráterem. Sqwer neodolává výzvě a podniká výjezd na vrcholek sopouchu. Šílenec... Nahoře je z něj malinký mravenec. Zato dolů si to vychutnává s jedním pádem a na středové plošince chvíli nešťastně hledá kudy dál. Převýšení bylo asi 300 m, strmá sopečná stěna. Nejbližší nemocnice je tři dny cesty... Pak ještě kráter obijíme dokola. Cesta zpět je peklo, ve stínu 45 °C a silný horký poryvový vítr. Pro změnu v největším žáru opět prorazím přední duši – tu s tou modrou břečkou, co jsme včera zalepili. Ten sajrajt je úplně všude, už to nechci v duších ani vidět. Sulejman mě uklidňuje historií, že jednou Němcům mezi Ghadamesi a Ghatem klekl motor u Yamahy, tak ji celou rozebrali a naložili na auto. Odpolední ležení pod stromem připomíná saunu se silným ventilátorem. A pak zlatý hřeb večera – mám opět prázdný předek. Asi tři-

Za naši návštěvu nám srdečně poděkoval i libyjský boss Muamar Kadáfí

Historika o rozebrané motorce moc nepotěšila

krát měníme a zalepujeme duše, záplaty nedrží, ventilký ucházejí, raději nasazují novou pneumatiku, kontroluju ráfek, nová pneu je tvrdá jak šutr a nejde nahodit. Pak nám odchází kompresor a nezbyvá než nafoukat pneu Sulejmanovým trikem – hadice nasazena místo svíčky na šestiválec. Plním si tak pneu výbušnou směsí, ale hlavně že jedeme. Spíme v poušti na dohled od světél z Waw En Kebir. Večer u ohně si vysluhuji přezdívkou „messie chambre“ (duše v pneumatice).

Waw En Kebir-Timsah-Gherma

Když se v noci konečně ochladí a usneme, tak už svítá a Sulejman nás nekompromisně tahá ze spacáku. Po 50 km mám opět prázdný předek. Odlepila se záplata. Takže zase cvičení s pákama. Tahle duše už hodně vydržela, lepil ji Sulejman a jezdit jsem na ní ještě v zimě v Čechách. Posledních 30 km před Timsahem je opět přejezd písečného pole. Jenže tentokrát za poledního žáru. Řítíme se na plný plyn přes písek 100–120 km/hod., otáčky Dakara kolem 56 tisíc a víc to nejede, zbytek výkonu žere písek. V ostrém slunci všechno splývá, takže nevíme, kam jedeme, a držíme se jen siluety auta. Jedním okem sleduji otáčky a druhým teploměr, občas mrknu na GPS. Nesmíme ubrat, jinak se okamžitě boříme hluboko do písku. Zastavení vyloučené. Pár kilometrů před Timsah, u místa, kde jsme spali, Sulejman ubírá a já v domněně, že už bude písek lepší, ubírám taky. Okamžitě ztrácím rychlost, propadám se, musím podřadit na 3 a vytočit motor, co dovolí. V ten moment letí teplota na 120, za pár sekund červená kontrolka teploty a okamžitě zastavuji, ale než stihnu vypnout motor, tak gejzír z chladiče. Naštěstí

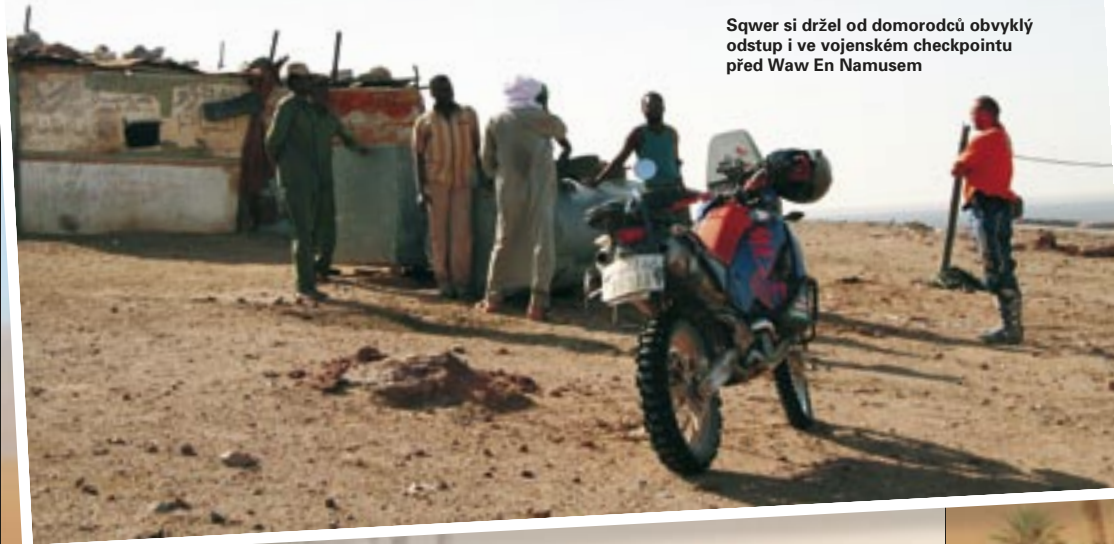
mě to neopařilo, tak v pekelném žáru a zabořený v písku sundávám kapotu a mávám na Sqwera a Sulejmana, kteří jsou o necelý kilometr dále, kde je již pevný písek. Stačilo pár stovek metrů, barel označující pevnou cestu mám na dohled...

Kluci mi přivezli vodu, Sulejman se cestou zahrabal, motorka aspoň vychladla, a tak doléváme vodu, odvodušňujeme. Co asi dělá těsnění pod hlavou? Pak dábelský rozjezd z hlubokého písku a dojezd pár stovek metrů na pevný písek (pevný znamená, že se moto propadá jen po ráfek, ne po osu). Sqwer se mi směje a slibuje, že hned po návratu mě násilím odvede do KTM pro pořádnou motorku. Timsah – já snad políbím asfalt. Tohle byla pro mě nejhorší etapa. Dlouhá, nudná, plná defektů a s drsným závěrem. Celkem 634 km, z toho 60 km v hlubokém písku, zbytek pista, místy vyjeté koleje s pískem, místy pole velmi ostrých lávových kamenů. I s cestou z Germa to bylo celkem 1037 km.

Pak už jen telefon Hadimu o další zásobu duší, tentokrát předních, pozdní oběd ve stejné restauraci – opět velbloudí játra a v pekelném vedru dojet 300 km do Germa. Sulejman po dojezdu moc nekomunikuje, prý to pro něj byla Paříž–Dakar. Při čekání na Sulejmana před obchodem se nás nějaký šéfík vyzpívá, odkud jsme a hlavně se stará, jestli nejsme z Dánska. Čikí prý v pohodě, ale Dánům podřezává krk! Sqwer tedy rozdá kolem čumicím klukům vlastní obrázky, ty karikatury Mohameda prý raději vyndávat nebude. Bohužel oba hotely v Germa jsou v rekonstrukci. V druhém se alespoň slituji a vyklidí nám jednu špeluňku s klimatizací.

Uwbari Lakes

Okruh Uwbari Lakes – prý je horko, musíme vyrazit v 6 hodin, taky vykládáme všechno z auta, prý je tam měkký písek. Ráno v 6 hodin je Sulejman opět nearabsky přesný. Ještě za tmy vyrážíme do dun a vychutnáváme si východ slunce. Cesta je hodně náročná, jsme rádi, že se vezeme. Ne že by to na moto nešlo, ale jsme už hodně utahaní. Jízda autem je jak na lochnesce, prudké zatáčky mezi dunami, přejezdy ostrých dun, výjezdy, sjezdy. Sulejman je fakt skvělý řidič. Skoro pořád jede jen na náhon zadních kol, občas na přejezd velmi vysoké duny zapne 4x4, ale uzávěrku předku má vypnutou. První větší jezero je po létě vyschlé, plné bahna, druhé je plné vody, v té se zrcadí palmy a okolní duny. Romantika a kýč na druhou.

Sqwer si držel od domorodců obvyklý odstup i ve vojenském checkpointu před Waw En Namusem

V písku je pás stop, o kterých Sulejman tvrdí, že je po sobě nechal šakal. Zpáteční cesta je opět jak na lochnesce, ještěže jsme nesnídali. Sulejman pěkně přidává při sjezdech dun, aby nepíchl předek, fakt umí. Zbytek dne jsme prospali, já se nechal ostříhat, večer pijeme pivo (samozřejmě nealkoholické).

V televizi běží pořad dokola diskuze o tom, co papež prohlásil na adresu muslimů. Všichni tady jsou tím vzrušení a živě o tom diskutují. Jsem zvědav, kdy nás ukamenují na ulici. Ráno start směr Ghadames. Z klimatizace jsem chytil hroznou rýmu, nebudu mi než se přišťe v noci péct bez chlazení. Původní plán byl přejezd do Ghadamese z Ubari po silnici do Idri a přes Uweinat Whin, to je po pistách asi 700 km a po silnici 400 km. Ale Sulejman prý zná úžasnou zkratku 600 km z Uwbari přímo napříč Uwbari Sand Sea do Ghadamese. Tak to bude zase nářez v písku a romantika spaní v dunách.

Ráno se nám nějak sype organizace. Z Germa jsme dojeli do Uwbari. Předtím ještě Sqwer podle zavraždil švába, který se mu přes noc nastěhoval do kufru. V Germa došel u pumpy benzín, tak to v Ubari vypadá jak u nás za komančů. (Koho jste volili? Nezapomínejte!) Předběhli jsme frontu asi 40 aut, naplnili barely a přidavnou nádrž. Sulejman nás pak vzal do nějaké restaurace na sendvič a přijel za dvě hodiny s tím, že nás odvede do hotelu, kde se můžeme vyspat do odpoledne, a pak vyrazíme do pouště. Už nás s tím odpoledním spaním pěkně štve, když je to během jízdy na motorce, tak si rádi odpočineme, ale když celý den nic neděláme, tak je to pěkná otrava. Přivedl nás do krásného hotelu se zahradou, kde umějí anglicky. Sakra, proč nám tvrdil, že v Ubari žádný hotel není a šoupl nás do té šíleně špinavé špeluňky se šváby v Germa? V hotelu nám furt

vnucují pokoj na odpolední spánek, kdy už pochopí, že prostě odpoledne nespíme? Odpoledne trávíme na recepci čuměním na videoklipy ze satelitu a nadáváním na Sulejmana. Hotel je krásný, v bývalé pevnosti, pokoje za pouhých 40 LD a záchody nearabsky čisté. Za tu blešárnu v Germě si řekl 50 LD. A to je to jen 30 km. Dokonce nás přichází pozdravit i manželka ředitele a podává nám sama od sebe ruku, v arabském světě něco neuvěřitelného! Náhradní duše jsou někde mezi Sebhou a Ubari a ví bůh, jestli přijedou. Nepřijely, v 5 hod přijíždí Sulejman, dokupujeme vodu a kompoty a pryč z města. Vše špatné se v dobré obrátilo, v hotelu jsme dostali gratis sendviče a pití. Na kraji města vyzvedáváme Sulejmanova syna u bratrance, děti (to jako chlápci, izolování žen je šíleně ujetý) nám způsobně prostírají rohož na sezení a přinesou čaj.

O Sulejmanovi

Je to zajímavý chlápek. Nejdřív nám vysvětluje, že není Tuareg! Když se ho na to Sqwer zeptal, tak se zatvářil skoro uraženě. Je to libyjský Berber a je na to hrdý, Tuaregové tak maximálně pasou velbloudy. Zkusil jsem se zeptat, co dělal před tím než průvodce pro turisty, nechápavě na mě koukal, já přece dělal vždycky průvodce po poušti! Nejdříve Američanům při ropných průzkumech, pak archeologům a teď hlavně turistům. Zkouším se u prehistorických kreseb ptát, koho z profesorů archeologie tady vodil a sype se sebe taková jména jako Francouz Gandini a Ital Mori. Dokonce ví, kdo je Andre Lhote! Nikdy ho nepoznal, ale ví, že zkoumal sousední pohoří Tassilie v Alžíru.

Čím mě Sulejman úplně dostal, jsou odpadky. Nic neodhazuje, vše schovává v igelitce do auta a pak všechno spálí. Ohniště vždy pečlivě zahrne, a tak po něm nezůstane ani

Pečeme chleba. Sulejman se stará o proviant!

Nechtěli jsme, ale museli jsme se nakonec obléknout

stopa. Tak něco podobného jsem u domorodce zažil poprvé. Na spaní vždy vybírá místo na písku. Ne pod stromy, tam jsou trny, pavouci, hadi a jiná havěť. A ne na šterku, ten zase špiní. Písek se snadno oklepe a je čisto, navíc je měkoučký, myje se s ním nádobí, dá se z něj nahnout polštář. Prostě písek je pro Berbera to pravé. Sulejmanova Toyota – 3,5l šestiválec, rok výroby 1988, zvýšený podvozek. Nezničitelný stroj s obrovským výkonem. V kufru předavná nádrž na 100 l. Spotřeba v písku 20 litrů.

I když jsme se na něj naprdli kvůli hotelu v Germě, je Sulejman to nejlepší, co nás tady potkalo. Kromě toho, že je výborný průvodce, řidič a navigátor v poušti, je i úžasně tolerantní. Nevedilo mu naše nahatý koupání u pramene v Akakusu, nevedlo mu večerní hlasité projevy našich fyziologických projevů po syrové cibuli ani naše produciování v trenýrkách v poušti při každé zastávce. Dokonce se s námi i večer v poušti uvolňuje a sundává šátek, co má přes hlavu, obličej a ústa. Večer si svléká svrchní oděv a je jen ve spodním s ohnutými rukávy.

Zato jeho synáček je zpodobněním arabského zla. Při prvním setkání se koukal skrz nás, když jsem ho pozdravil a podal mu ruku, tak jím teda vlažně přijal. Ovšem neomylně si získává Sqwerovy sympatie, když o KTM prohlásí, že je krám a že v Itálii měl Yamahu, a to bylo něco! A taky je pěkně vyžraný, vydá tak za tři Sulejmany, funí a furt heká, že ho bolí záda. Odhaduji, že je o pár let mladší, kolem 30 (26, potvrdil Sulejman). Večer nás pak Sulejman stranou poprosil, abychom nechodili v trenkách, ale v šortkách, a pronesl pomátnou větu „No prd, prd, please!“ Kdybychom si neuvědomovali vážnost situace, tak vybuchneme smíchy. Další večer si Sqwer nevzal šortky a synáček nás osobně požádal, ať se oblečeme. Následující den v poledne mě pochválil za převlečení a Sqwera opět pošle obleknout. Samozřejmě, je to jejich mrav a jsme tu na návštěvě, o tom žádná diskuze. Ale je nám naprosto nepochopitelné, proč starý je v pohodě, a mladý ne. Fanatismus? Bude to totéž, co syny ze slušných arabských rodin žijících v Anglii vede k tomu, že se odpálí v metru. Mimochodem, Sulejman má celkem 10 dětí. Původně jsme měli jet s Husajnem!!

Čtvrtá etapa: Germa-Ghadameš

Rovnou od domu kolem ohrady s kozami a slepicemi mizíme do ►►

Přejezd v Akakusu znamenal prohlídku v pískovcovém skalním městě. Některé z bran jsou i desítky metrů vysoké, což je v poušti docela romantika

pouště. Cesta vede nejdříve napříč pískem, pak po píště plné písku a ošklivých vyjetých kolejí kolem ropných vrtů a potom směr duny hlubokým pískem. Je šíleně dusno, zataženo, a přestože je večer, drží se teplota přes 35 °C. Dakar se opět tváří, že se uvaří, teplota oleje těsně pod 120 °C. Naštěstí brzy zastavujeme na spaní. Než jsme se stihli uložit, tak se od Akakusu přihnal bouře s víchrem, blesky a hromy. Sulejman tvrdí, že v Ubari i prší. U nás ani nekápl, ale písek je všude, a tak tři hodiny trávíme střídavě v autě a střídavě zády k větru a spí. Po dvou hodinách se bouře utišila, vítr fouká dál, ale bez písku, a tak jdeme spát. Celou noc fičí vítr, chvílemi i s pískem, ale spát se dá.

Ubari Sand Sea

Sulejman nás budí v hluboké tmě. Kafe na ohýnku a ještě za šera vyjíždíme. Není čas na hrdinství, a tak odfukujeme předek i zadek na 1,2 bar. Předtím jsem si všude v písku vystačil pouze s předkem na 1,5–1,8, zadek jsem nechával na 2 bar. Sulejman uhání jak o závod. Duny, duny a zase duny. Nádherně svítá, ale Sulejman nás žene tak, že nezvládneme ani fotit a filmovat. Jakékoliv zastavení je problematické, občas se nám nepodaří trefit hranu

Opravu kola zvládám poslední dny snad i poslepu

Pomáhá to, rychlou jízdou se dovedeme ochladit

duny, a tak se zahrabáváme v nájezdu ve svahu a nezbývá než motorku vyhrabat a nové kolečko. V jedné ostré serpentině mezi dunami se mi kouslo přední kolo a padám na hubu plavným skokem přes říditka, rozjezd naštěstí bez problémů. Na hranách některých dun mám pocit, že sjíždím z třetího patra paneláku. Důležité je nebát se, nebrzdít a jet pod plynem. Po 100 km a asi 3 hodinách jízdy vyjíždíme na hamadu. Dakar to vydržel, ale ručička teploměru dvakrát dosáhla 120 °C, naštěstí vždy těsně před pevnou písečnou plání, takže jsem ho zvládl rychlou jízdou zchladit. Na začátku hamady je vyskládaný obrovský nápis z kameňů Timeocalin, prý ho tu udělali Amíci, když v roce 1957 prováděli ropný průzkum. Pak je ovšem Kaddáfí vyhnal svinským krokem a příjmy z přírodního bohatství rozdělil mezi lid. Nápis musí být výborně vidět z letadla. Sulejman píchnul, uff, aspoň si vydechne a dotankujeme. Hamada je štěrkovitá, a tak jsme za chvíli asi po 70 km zase v písku. Charakter je trochu jiný, široká údolí mezi vysokými dunami. Údolí jsou občas přehrazena písečnou hradbou. Díky tomu chladím v pohodě a přehřívám pouze jednou na pohodovém svahu, kde je dobrý rozjezd. Řídí mladej od Sulejmana a daří se mu jednou zahrabat.

Sqwer v jednom místě objede dunu zkratkou a odměnou je mu komplikovaný sjezd vysoké duny. Tento úsek vyvrací teorii, kterou jsem někde slyšel, že duny na Sahaře jsou orientovány víceméně západ-východ a strmější hranu mají na jih. Zrovna tady je to úplně obráceně. Bez průvodce by to bylo hodně pokusů a omylů. Krátce po poledni je už žár nesnesitelný, zastavujeme pod zbytky křoví na takovém hliněném

hrbolku, ve kterém mají díry šakali. Během odpoledne je žár šílený, je zataženo, dusno a zběsile otravují mouchy (nechápu, kde se tady vzaly). Voda z lahví je tak horká, že nejde pít, zip od moskytiéry páli do nohy, obtížně se dýchá, jakýkoliv pohyb okamžitě vysiluje. Nad námi občas zakrouží krkavci.... Teplota ve stínu dosahuje neuvěřitelných 60 °C!! Po 6. hodině teplota klesá pod 50 °C, a tak zkusíme kus jet. Daří se nám 40 km. Cesta vede už nepřetržitě ve vysokých dunami. Husajn jednou zahrabe auto, Sqwer i já několikrát motorku před hranou duny. Sqwer mi párkrát pomáhá vyhrabat a otočit

Spaní v pískách u Timsahu, běžná denní (pardon, noční) rutina

motorku. Jednou jsem se musel prohrabat měkkým pískem v nájezdu na dunu, otáčky někde u 7 tisíc, za dunou kontrolka přehřátí, a musím čekat. Polévám chladič vodou a daří se zchladit. Protože se bojím přehřívání motoru, nechávám si velký odstup od auta a Sqwera, abych věděl kudy a nemusel nikde zastavovat. Na motorce totiž obvykle dojezu auto, zrovna když začne klíčkovat před hranou duny v kopci, a to je pro motorku konec. Ubrat = zapadnout do písku, zastavit = trápení motoru v šílených otáčkách na rozjetí, pokud se zastaví do kopce, tak nezbývá než motorku povalit, otočit v písku, rozjezd zpátky z kopce, kolečko a znova. Jedu pak podle vyjetých kolejí, ale místy vůbec nikoho nevidím, ostatní jsou v dálce za dunami, a jednu vlastně sám, je to hodně na nervy. Taky se mi jednou podařilo po startu motoru zapomenout vypnout ABS, vyletěl jsem na plný plyn na vrchol duny, tam vezmu za brzdy a nic. Akorát jsem zase přidal, šklubnul za říditka a skočil přes hranu do neznáma. Dopadl jsem do sypkého svahu, podržel plnej a vystřelil pryč. Tak takhle se to jezdit při rallye! Už to nikdy neudělám!

Na předposlední duně se mě snaží Sqwer nafilmovat a pak mu nezbývá

než čekat na hraně, už taky přehřál. Na poslední hraně zase přehřívám já, a tak čekám a z výšky pozoruji, jak kousek po mnou už Sulejman rozkládá rohož na spaní a vesele mi mává. Tento úsek měl neuvěřitelný terén, přejížděli jsme něco jako hřeben ergu přes spoustu sedel, zapadalo slunce, dlouhé stíny, nasvětlené obrovské duny a písek od obzoru k obzoru. Jo a taky se ztrácely kontrasty a občas nás překvapil příčný rigol... Odtud nemáme téměř žádnou fotku, drželi jsme se řídek a neměli myšlenky na nic jiného.

Sulejman nám vaří úžasný čaj a tolik chválí můj nerezový ešus, že mi nezbývá než mu ho dát darem. Zmžení padáme na rohož, nemáme sílu vůbec na nic. Svítí hvězdy, ale občas se přezene mrak, a dokonce spadlo pár kapek. Asi hodinu po soumraku se zvedá silný horký vítr a zasypává nás pískem. Tak holt ležím pod celtou, hlavu omotanou tričkem. Naštěstí to přešlo, a dokonce usínáme. Teplota večer 40 °C.

Ubari Sand Sea-Ghadameš

Svítání v ergu je úchvatné. Sulejman nám vaří ranní čaj. Máme před sebou posledních 10 km v písku. Jak to dokáže Sulejman odhadnout? Při pozdější debatě i Hadi vrtí hlavou nad Sulejmanovými odhady vzdálenosti. Ode dneška za týden nám vyplouvá trajekt. Jede se mi krásně, je 33 °C a Dakar se nehřeje. Sqwer je nějaký rozespálý a netrefí několik hran, musí hrabat a jednou se zapáchne ve sjezdu. Husajn zahrabává auto na pláni, a tak mám konečně pár fotek. Konečně vyjíždíme na hamadu a Sulejman dává pokyn k dofouknutí pneumatik. Je to úleva, málem jsem ten štěr políbil! Dofukujeme moto i auto výbušnou směsí přímo z válce (v předku ji mám dodnes), Husajn asi blbě nasadil hadici, u čtvrtého kola auta se upálila o motor. Starej ho k naší velké radosti pěkně sjíždí... Tak ještě napínám řetěz, ke konci mi při rozjezdech na 6 tisíc otáček už přeskačkoval. Na hamadu jsme vyjeli asi 20 km od místa, kde jsme poprvé spali. Na GPS je Ghadameš vzdušnou čarou 280 km, ve skutečnosti nás čeká 330 km, jedeme téměř po přímce, téměř stejnou cestou jako první den první etapy. Husajn řídí a pěkně to valí, řítíme se hamadou v oblacích prachu jak na rallye, na štěrkovém poli si dělám vlastní rekord 134 km/hod. Míjíme naše první tábořiště z druhé strany, zajímavé je, že duny okolo tábořiště jsou ostrov.

Tankování v poušti je záležitost, se kterou se musí počítat

Po cestě se zastavujeme na zeleném fleku, kde se pasou ovce, a je zde Sulejmanův kamarád, který, světe div se, umí dobře anglicky. Má tady obrovský vak s vodou velikostí nákladáku. A zase závodíme dále. Po poledni narazíme na hlavní pístu a ropovod, které vedou z Bir Gazel do Hasi Mislane. Jsou tu akácie a zastavujeme na oběd. Sulejman s Husajnem si dělají špagety, já se Sqwerem párky s fazolema, lahůdka, ani to nemusíme hrát, jak jsou konzervy teplé. Ale dneska je už lépe, dokonce se nám daří pod akácií v moskytiéře usnout. Zajímavé je, že mouchy se objevily až v těchto šílených vedrech v posledních čtyřech dnech. Husajn opět upozorňuje Sqwera, aby si vzal šortky, buzerant! Po spánku Sulejman opravuje hadici a dofukuje poslední kolo. Vyrazíme v 16 hodin a začíná závod se západem slunce. Husajn řídí a jede jak šílenec. Naši průvodci nás trochu překvapují, když pro návrat volí cestu blíže alžírské hranici, která koresponduje s L2 podle Sahara Overland. Jedeme kousek napřed, abychom nežrali prach, a tak odbočení zjišťujeme až po pár kilometrech, když vidíme siluetu auta v dálce. Daří se nám je dojet přes kamenitý pláně. Cesta je místy hodně rychlá a místy naopak plná ostrých kamenů, a proto musíme krokem. Jedeme souběžně s alžírskou hranicí směrem sever, asi 2–3 km od pomyslné hraniční čáry (podle GPS, v poušti hraniční patníky nejsou), cesta se po čase zakousne do krásného údolíčka a mění se v písečný tobogan s krásnými zatáčkami. Pak už začíná slunce klesat k obzoru a Sulejman nás vypouští na pístu přes pláň, že už není kam odbočit a ať mažeme napřed, než bude tma. GPS ukazuje 28 km vzduš-

Sulejman byl výbornej. Těžko asi bude někdy čist Motohouse, ale i tak bych mu moc rád poděkoval

nou čarou, a tak to pálíme po píště co to jde, je ale pěkně klikatá, místy kamení nebo písek, se západem slunce se před námi vyhoupnou světla Ghadameše. Posledních 10 km dojíždíme za úplně tmy, přes hamadu nic moc. Neomylně vyjíždíme do města přes městské smetiště. V hotelu si se Sqwerem skoro padáme do náruče, máme to za sebou. Kupuji šest piv (samozřejmě nealko) a lijeme je do sebe na ex. Poslední pouštní etapa skončila!!!

- » 100 km duny
- » 60 km hamada
- » 160 km duny
- » 280 km hamada

Sulejmanovi jsem dal darem na rozloučenou svoji úžasnou písečnou lopatku. Měl opravdu radost! Večer se potkáváme s Hadim, doladujeme organizaci (musí nás vyprovodit přes hranici), domlouváme placení Sulejmanova okna z pojistky (to, co Sqwer hned první den rozstřílil) a proléváme si hrdla nealko pivem. K večeri máme výtečný velbloudí steak. Cesta zpátky přes Lybii je monotónní a je první den ramadánu. Sqwer pro jistotu píchнул předek před Nalutem, ale máme štěstí, akorát jsme předjeli transport vrtné soupravy a tam mají kompresor. Pak už jen formality s Hadim na hranici a vyrážím na trajekt do Evropy.

Závěr

Na závěr by asi všichni motorkáři čekali porovnání LC8 a Dakara. Nedočkají se, obě motorky to přežily a bezpečně nás všim provedly. Přehřívání jim nemáme za zlé, teploty a zatížení byly opravdu extrémní. Byl to úžasný zážitek a už na zpátečním trajektu jsme plánovali, že se do poušti severní Afriky zase vrátíme! A úplně na závěr musíme poděkovat Adventuře za zajištění celé akce. ■